

Herinneringen aan Gerard C. Boere (1942-2026)

door Barwolt Ebbinge

Op 6 januari 2026 overleed op 83-jarige leeftijd Gerard C. Boere. Zijn rouwkaart is versierd met een prachtig schilderij van de Waddenschilder Geurt Busser: Gerards' geliefde Waddenzee onder een laagstaande zon. Het beeld doet ook sterk denken aan de Russische arctis in de poolzomer.

Gerard heeft veel onderzoek aan trekvogels gestimuleerd en internationale organisaties ter bescherming van deze vogels opgericht. Dankzij zijn inspanningen hebben veel Nederlandse biologen ook belangrijk onderzoek kunnen doen in Siberië. Mijn boek *"In de greep van Siberische lemmingen"* heb ik dan ook aan Gerard opgedragen: "Voor Gerard Boere, Peter Prokosch, wijlen Evgeny E. Syroëchkovski en zijn vrouw Elena Rogacheva, die de aanzet tot dergelijk internationaal onderzoek naar onze gezamenlijke trekvogels hebben gegeven, nadat President Gorbachov daarvoor de ruimte had gegeven."

Tot op late leeftijd ringde Gerard zelf allerlei soorten vogels, en leidde ook nieuwe ringers op. In dit "In memoriam" stip ik enkele van mijn herinneringen aan deze bioloog aan.

Gerard heb ik leren kennen in de winter van 1975-1976. Ik woonde toen op Terschelling om onderzoek te doen aan de zich plotseling weer herstellende populatie rotganzen. Gerard woonde van 1971-1977 op Vlieland met zijn vrouw Ella en dochters Nienke en Akke. Hij werkte voor de commissie Mazure en Staatsbosbeheer aan een rapport over de betekenis van de Nederlandse Waddenzee voor pleisterende steltlopers. Samen met Piet Zegers ringde hij steltlopers, en beschreef hun ruipatronen. Bij Prof. K.H. Vooüs promoveerde hij als diergeograaf in 1977 aan de Vrije Universiteit van Amsterdam met het proefschrift: *"The significance of the Dutch Waddenzee in the annual lifecycle of arctic, subarctic and boreal waders. Part 1: The function as a moulting area."*

In 1972 verscheen op het Westerse Veld op Vlieland ook een klein groepje rotganzen. Gerard en Piet aarzelden niet en besloten die met hun kanonnetten te vangen. Daarmee waren zij de eersten die in Nederland rotganzen ringden: op 28-dec-1972: 36 stuks, op 10-jan-1974: 34 en op 19-feb-1975: 13. Die werden allemaal met de bekende aluminium VT-ringen geringd. In februari 1976 leerde Gerard mij om te gaan met de kanonnetten van het Vogeltrekstation van het type NONAK. Die kon ik vervolgens lenen om samen met Piet Zegers op de Terschellinger Boschplaat rotganzen te vangen en met kleurringen te merken.

Later ging Gerard als ambtenaar bij het Ministerie van LNV werken. Als onderzoekers waren we erg blij dat er tussen al die ambtenaren ook iemand als Gerard ging werken, die het belang van wetenschappelijk onderzoek inzag.

Gerard - zoals ook uit zijn recente boek *"In Siberië zijn geen wegen, maar alleen richtingen"* blijkt - was al heel lang geïnteresseerd in de in arctisch Siberië gelegen broedgebieden van de steltlopers en ganzen, die hij zo goed kende uit het Waddengebied. Toen dankzij President Gorbachev het IJzeren Gordijn voor westelijke onderzoekers open ging, was Gerard er als de kippen bij om de mogelijkheden te benutten, die Prof. E.E. Syroëchkovski hem bood.

Omdat ik veel ervaring had met rotganzen (een van de iconische soorten van het Taimyr schiereiland in Noord-Siberië) vroeg hij me of ik niet een langjarig onderzoeksproject op kon zetten. Gerard regelde geld en vergunningen. Ik greep die buitenkans aan om samen met Bernard Spaans in eerste instantie zes jaar lang (2 lemming cycli) aan de rotgans te gaan werken. Diverse steltloperonderzoekers sloten zich ook aan. Dankzij Gerards' inspanningen konden samen met Russische biologen op meerdere plaatsen in Taimyr onderzoeksprojecten uitgevoerd worden.

Samen met Peter Prokosch van het Duitse Wereld Natuur Fonds en Prof. E.E. Syroëchkovski stimuleerde Gerard dat in 1993 op Taimyr het *Grote Arctische Staats Natuurreserveaat* (Great Arctic State Nature Reserve) werd opgericht met een totale oppervlakte zo groot als Nederland. Ook regelde Gerard samen met Prof. Yuri Mazourov en Pavel Tomkovich dat er in maart 1998 in Moskou een groot symposium werd georganiseerd waar alle onderzoeksresultaten werden gepresenteerd: Het Willem Barents Symposium. De resultaten daarvan zijn gepubliceerd in het in 2000 verschenen boek *"Heritage of the Russian Arctic: Research, Conservation and International Co-operation"*.

Dankzij Gerards' inspanningen werd er aan de Medusa Baai bij Dikson een robuust veldstation gebouwd: het Willem Barents Station. Gerard zorgde er ook voor dat tegelijkertijd in de 250 km verder oostelijk gelegen Pyasina Delta een bescheiden dependance van dit Willem Barents Station verscheen, waar ik tien zomers heb kunnen werken. Een overzicht van alle Nederlands-Russische onderzoeksinspanningen is door hem in 2007 beschreven in het rapport *"Russian-Dutch Cooperation on nature conservation 1991-2006"*.

Elk jaar ging Gerard alle onderzoekskampen in Taimyr af om te kijken hoe alles verliep. Dat ging niet altijd gemakkelijk. Ik herinner me nog goed hoe gespannen Gerard was toen hij in 1994 in gezelschap van de pas aangestelde directeur van het Grote Arctische reserveaat, de heer Badukin, met de helikopter in ons kamp in de Pyasina Delta landde. Uit de helikopter sprong een soldaat van de grenspolitie met zijn kalasjnikov in de aanslag, die ons in de gaten hield. Gerard stapte ook uit samen met directeur Badukin. Hij vertelde mij dat hij nog nooit zo'n zware missie had beleefd. Wat was het geval? In datzelfde jaar was er een grote Zweeds-Russische expeditie met een Russische ijsbreker georganiseerd, de *Akademik Federov*. Langs de hele arctische noordkust van Rusland en Siberië werden op allerlei plaatsen onderzoeksteams met helikopters afgezet om metingen te doen. Theunis Piersma was met dit schip meegevaren en bij Kaap Sterlegova afgezet, een veldkamp 100 km ten noorden van ons kamp.

Badukin was ervan overtuigd dat Theunis nu zonder de juiste stempels in zijn paspoort illegaal in Rusland zat. Hij wilde hem gaan arresteren. De helikopter vloog van ons kamp door naar Sterlegova. Later hoorde ik van Gerard dat het paspoort van Theunis keurig bij het binnenvaren van de Russische territoriale wateren was afgestempeld, zodat hij niet gearresteerd kon worden. De heer Badukin zei toen tot ontzetting van Gerard “sjoetka”, m.a.w. dat het maar een grapje van zijn kant was.

Ik ben Gerard erg dankbaar dat hij precies op tijd dit “interglaciaal” van president Gorbachev (tussen de ijstijden van Stalin en Putin) heeft weten te benutten, om biologen uit het westen in contact te brengen met Russische biologen en de uitzonderlijk soortenrijke Siberische toendra's. Hoe erg dat nu betreurd wordt blijkt uit de reactie van ganzenonderzoeker Petr Glazov uit Moskou op Facebook na Gerards' overlijden:

Peter Glazov

Het tijdperk is voorbij, het tijdperk van mensen en kansen. Jammer dat deze periode erg kort was. We hoopten dat dit nog maar het begin was. Maar het raam ging snel dicht. Gerard heeft echt veel gedaan voor de Russisch-Nederlandse samenwerking en voor het behoud van de natuur, vooral de Noordpool. R.I.P.

2 d Leuk Beantwoorden Origineel bekijken (Russisch)

De grote betekenis van Gerards' internationale werk is beschreven door David Stroud e.a. en te vinden op de [website van UNEP/AEWA](#) (Agreement on the Conservation of African-Eurasian Migratory Waterbirds).

Literatuur

Boere, G.C. 1977. The significance of the Dutch Waddenzee in the annual lifecycle of arctic, subarctic and boreal waders. Part 1. The function as a moulting area. Academisch Proefschrift Vrije Universiteit van Amsterdam. 82 pp.

Boere, G.C., Galbraith, C.A. & Stroud, D.A. (eds.) 2006. Waterbirds around the world. The Stationary Office, Edinburgh, UK 960 pp.

Boere, G.C. 2007. Russian-Dutch Cooperation on nature conservation 1991-2006. Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality, The Netherlands. 217 pp.

Boere, G.C. 2010. The history of the Agreement on the Conservation of African-Eurasian Migratory Waterbirds. UNEP/AEWA Secretariat, Bonn, Germany. 148 pp.

Boere, G.C. 2024. In Siberië zijn geen wegen, alleen richtingen. Noordboek 352 pp.

Ebbinge, B.S. & Boere, G.C. 1991. Verslag van de Nederlandse deelname aan de internationale Taimyr-expeditie 1990. R.I.N. & N.M.F. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer & Visserij. 61 pp.

Ebbinge, B.S., Mazourov, Yu.I. & Tomkovich, P.S. (Eds.) 2000. Heritage of the Russian Arctic: Research, Conservation and International Co-operation. Moscow: Ecopros Publishers. - 640 pp.

Ebbinge, B. 2007. In de greep van Siberische lemmingen. Navicula-reeks KNNV-uitgeverij Zeist, 160 pp.

Ebbinge, B.S., Bom, R.A., Broekhuizen, S., Cottaar, F., Kokorev, Y.I., Müskens, G. & Popov, I.Yu.. 2025. Breeding strategies of Dark-bellied Brent Geese *Branta b. bernicla* in a lemming-driven ecosystem in northern Siberia. Wildfowl 75: 32-62.